

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport  
Bedrijventerrein A4-zone-West Haarlemmermeer

21 november 2003



1322-113



ISBN 90-421-1232-8  
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

## INHOUDSOPGAVE

<b>1. INLEIDING.....</b>	<b>1</b>
<b>2. OORDEEL OVER HET MER .....</b>	<b>2</b>
2.1 Algemeen.....	2
2.2 Toelichting.....	3
2.2.1 Woonbebouwing langs de Rijnlanderweg.....	3
2.2.2 Ontsluiting .....	3
2.2.3 Grond- en oppervlaktewater .....	4
2.2.4 Stelling van Amsterdam.....	5



## 1. INLEIDING

De gemeente Haarlemmermeer wil ten westen van de A4 een bedrijventerrein van ca. 200 ha ontwikkelen voor Schipholgebonden bedrijvigheid. Voor een besluit tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan wordt milieueffect-rapportage (m.e.r.) uitgevoerd. Het milieueffectrapport is op 22 september 2003 ter inzage gelegd<sup>1</sup>.

Bij brief van 12 september 2003<sup>2</sup> heeft de gemeente de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over MER.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.<sup>3</sup> De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER<sup>4</sup>, zoals vastgesteld op 10 april 2003;
- op eventuele onjuistheden<sup>5</sup>;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER<sup>6</sup>.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het te nemen besluit, in dit geval de vaststelling van het bestemmingsplan.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen<sup>7</sup>, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

---

<sup>1</sup> Zie bijlage 2.

<sup>2</sup> Zie bijlage 1.

<sup>3</sup> Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

<sup>4</sup> Wm, artikel 7.23, lid 2.

<sup>5</sup> Wm, artikel 7.23, lid 2.

<sup>6</sup> Wm, artikel 7.10

<sup>7</sup> Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

## 2. OORDEEL OVER HET MER

### 2.1 Algemeen

De gemeente wil in het plangebied het voorkeursrecht bestendigen. Het feit dat ten behoeve van bestendiging van het voorkeursrecht een bestemmingsplan moet worden vastgesteld, en dat ten behoeve van het bestemmingsplan een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, plaatst deze m.e.r.-procedure in een bijzonder licht: er is nog weinig concreets aan de planner<sup>8</sup> en weinig helder over te de verwachten milieuveranderingen.

Het voorontwerp-bestemmingsplan legt de bestemmingen zeer globaal vast. In de voorschriften van het plan is een uitwerkingsplicht ingevolge artikel 11 van de Wet ruimtelijke ordening voor de nadere invulling van het plangebied opgenomen. De gemeente geeft aan dat, hoewel niet verwacht wordt dat daarna een nieuw MER wordt gemaakt, bij die nadere invulling advies zal worden gevraagd aan de Commissie<sup>9</sup>.

De Commissie heeft zich afgevraagd hoe zij zich het best van haar wettelijke taak, het adviseren van het bevoegd gezag, zou moeten kwijten. Immers het formeel noodzakelijke MER kan in dit stadium van de besluitvorming niet die informatie opleveren die voor een concreet besluit wenselijk en gebruikelijk is. Dat betekent dat zich over enkele jaren een situatie zou kunnen voordoen waarbij besluiten met belangrijke milieueffecten niet met informatie uit een MER kunnen worden onderbouwd. Dat kan uit een oogpunt van bestuurlijke zekerheid risico's opleveren, temeer daar in de komende jaren belangrijke wijzigingen in de wetgeving, zowel op het gebied van de ruimtelijke ordening, als in het systeem van de milieueffectrapportage zijn aangekondigd. Na ampele overweging is de Commissie tot de conclusie gekomen dat het MER in deze door de Wet voorkeursrecht gemeenten afgedwongen procedure, moet worden beoordeeld in het licht van de thans bestaande onzekerheden.

De Commissie is tot het oordeel gekomen dat **het MER, in het licht van de globale aard van het bestemmingsplan, voor de thans voorziene besluiten de essentiële informatie bevat**<sup>10</sup>. Zij tekent daarbij wel aan dat het MER in deze context zowel voor wat betreft de inhoud als de omvang passender had kunnen zijn.

---

<sup>8</sup> De eerste uitgifte van bedrijfsterrein zal pas na aansluiting van de verlegde Bennebroekerweg op de A4 kunnen plaatsvinden (Voorontwerp o.a. § 8.2). Als beginjaar wordt aan 2008 gedacht.

<sup>9</sup> Het voorontwerp-bestemmingsplan stelt: *"In de milieuparagrafen van de latere deelaspecten van het bestemmingsplan zullen de milieudoelstellingen in detail verder worden vastgelegd. De onafhankelijke commissie voor de m.e.r. zullen deze deelaspecten ter advisering worden voorgelegd."* Artikel 8 van de voorschriften geeft aan de uitwerkingsplannen voor de *"uit te werken bedrijfsdoeleinden"* aan de Commissie voor de milieueffectrapportage zullen worden voorgelegd.

<sup>10</sup> In het voorontwerp-bestemmingsplan wordt al voorzien welke vragen de Commissie in de toetsingsfase zou gaan stellen en welk oordeel de Commissie uiteindelijk in het toetsingsadvies zou geven. De Commissie gaat ervan uit dat deze speculatieve tekst in het ontwerp- en definitief bestemmingsplan wordt aangepast.

In verband met de verdere uitwerking van het plan en met de onduidelijkheden in het MER brengt de Commissie in dit advies vier punten onder de aandacht:

- de hinder voor de bewoners van de Rijnlanderweg;
- de ontsluitingstructuur;
- grond- en oppervlaktewater in het plangebied;
- de relatie tot de Stelling van Amsterdam.

Deze aandachtspunten worden in het vervolg van dit advies toegelicht.

Tevens wijst de Commissie op het ontbreken van informatie die nodig is voor een aanvraag van een ontheffing ingevolge de Flora- en faunawet<sup>11</sup>.

## 2.2 Toelichting

### 2.2.1 Woonbebouwing langs de Rijnlanderweg

Bij de beschrijving van de geluidsgevolgen van het bedrijventerrein voor de bewoners van de Rijnlanderweg stelt het MER terecht dat in dit gebied het vliegtuiglawaai de dominante factor is in de totale geluidsbelasting. De Commissie tekent daarbij aan dat, afhankelijk van de ontwikkelingen op Schiphol<sup>12</sup>, deze factor binnen de planperiode verder zou kunnen toenemen. Het MER gaat daar niet op in.

Wel geeft het MER aan dat het gebied bij alle alternatieven zwaarder zal worden belast door spoorweggeluid.

Verder geeft het MER aan dat alle alternatieven leiden tot een wezenlijke verandering van het woon- en leefmilieu van de Rijnlanderweg (en de Bennebroekerweg) waarbij het landelijk karakter wordt vervangen door een stedelijk milieu. De effecten worden echter slechts als licht negatief gewaardeerd<sup>13</sup> omdat de gemeente een “knip” wil aanbrengen in de Rijnlanderweg en zo het gebruik van deze weg als ontsluiting van het bedrijventerrein wil voorkomen. De “knip” is echter nog niet geregeld<sup>14</sup>.

Om deze redenen sluit de Commissie niet uit dat het woonklimaat langs de Rijnlanderweg er in de komende periode aanzienlijk op achteruitgaat.

De Commissie adviseert om ten laatste bij het bestemmingsplanbesluit aan te geven hoe doeltreffend de “knip” zal zijn om de verslechtering van het woon- en leefklimaat langs de Rijnlanderweg te verzachten. Ook beveelt zij aan om (veranderingen in) het woon- en leefklimaat langs deze weg bij de vervolgbesluiten expliciet te betrekken als punt van overweging.

### 2.2.2 Ontsluiting

Het MER maakt duidelijk dat het bedrijventerrein niet zal kunnen functioneren op basis van het bestaande wegenpatroon. Het stelt de eerste uitgifte afhankelijk van de aansluiting van de Verlegde Bennebroekerweg op de A4. Voor de periode daarna schets het een gefaseerde aanleg van een aantal extra wegen en aansluitingen die een oplossing moeten bieden voor de knelpunten. De aanleg van deze wegen en aansluitingen is echter niet zeker.

---

<sup>11</sup> Zie de reactie van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, directie Noordwest (reactie 11, bijlage 4).

<sup>12</sup> De Commissie wijst er overigens op dat er nog een wijziging van het luchthavenindelingsbesluit (LIB) is te verwachten. Dit zal consequenties kunnen hebben voor de veiligheidssloopzone, de geluidssloopzone, de 10<sup>-6</sup> risicocontour en de hoogtelijn die immers conform het huidige LIB zijn ingetekend.

<sup>13</sup> Met uitzondering van het alternatief A met intensief ruimtegebruik (voor bedrijven).

<sup>14</sup> De Commissie heeft begrepen dat een besluit hierover niet via een ruimtelijk besluit, maar met een verkeersbesluit zal worden genomen.

| De Commissie adviseert om bij de vaststelling van het bestemmingsplan aan te geven welke bestemmingen afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de ontsluitingsstructuur. Ook adviseert zij om bij de nadere uitwerking van het plan “terugvalopties” te beschouwen ten opzichte van de ontsluitingsstructuur die de gemeente in het MER als ideaalbeeld heeft geschetst. Ten slotte adviseert de Commissie om bij de uitwerkingsplannen verkeerseffecten te betrekken.

### 2.2.3 Grond- en oppervlaktewater

Hoewel het onderdeel “water” van het MER in nauwe samenwerking met het waterschap Groot-Haarlemmermeer is opgesteld, blijken enkele wateraspecten niet correct in het MER te zijn weergegeven<sup>15</sup>.

De Commissie deelt het commentaar van het waterschap. Kort samengevat komt dat neer op:

- opzetten van het peil ter weerszijden van de Rijnlanderweg leidt tot verschillende peilgebieden; versnipperd peilbeheer strookt niet met het waterbeheerbeleid;
- opzetten van het peil mag niet leiden tot afname van bergingsmogelijkheden binnen het peilgebied (het MER biedt daarover geen duidelijkheid);
- wadi's mogen niet worden meegeteld bij de waterberging;
- er zijn onder het luchthavenindelingsbesluit meer mogelijkheden voor natte natuur dan het MER aangeeft.

De Commissie voegt daaraan toe dat

- uit het MER niet duidelijk wordt waarom zelfs in het MMA van slechts 11% waterberging wordt uitgegaan<sup>16</sup>. Zij adviseert om mogelijkheden tot een hoger percentage waterberging te inventariseren en bij de verdere besluitvorming te betrekken;
- het MER waarschijnlijk de milieuvoordelen van het opzetten van het peil te rooskleurig voorstelt. Het MER gaat ervan uit dat de kwel geheel zal worden weggedrukt. De Commissie gaat ervan uit dat de kwel zal verminderen maar niet volledig zal wegvallen;
- het MER waarschijnlijk te optimistisch is met de veronderstelling dat er geen eutroof (= voedselrijk) boezemwater meer hoeft te worden ingelaten.

Het MER vermeldt dat de waterberging en het waterpeil niet zullen worden vastgesteld in het bestemmingsplan, maar daarna, en in overleg met het waterschap. Het waterschap vraagt daarom om in het bestemmingsplan, bij de beschrijving van de globale bestemmingen, ook waterberging als mogelijkheid te noemen.

| De Commissie adviseert om op die manier de besluitvorming over het waterbeheer los te maken van de vaststelling van het bestemmingsplan en nader onderzoek te doen hoe een robuust watersysteem kan worden bevorderd, zowel kwalitatief als kwantitatief. Als basis hiervoor kan een kwantitatieve water- en stoffenbalans dienen (in samenwerking met het waterschap Groot-Haarlemmermeer en het hoogheerraadschap van Rijnland). Bovengenoemde aandachtspunten kunnen als input voor dit onderzoek en de toekomstige besluitvorming worden gebruikt.

---

<sup>15</sup> Het waterschap Groot-Haarlemmermeer gaat hier in zijn reactie op in (bijlage 4, reactie 13).

<sup>16</sup> Het MER vermeldt als doelstelling bij een verhardingspercentage van 45% minimaal 11 % waterberging in het gebied, in het MMA 11 tot 15%. In het overzicht van verschillen tussen alternatieven staat aangegeven dat er in alle alternatieven 11% “water” wordt gerealiseerd, bij alternatief A 8% binnen en 3% buiten het plangebied. De Commissie is ervan uitgegaan dat “waterberging op de waterlijn” wordt bedoeld.

#### 2.2.4

#### Stelling van Amsterdam

Het MER vermeldt de status van de Stelling van Amsterdam als Werelderfgoed op de UNESCO-lijst. De enige consequentie die daaraan lijkt te worden verbonden, is dat er langs de Geniedijk een groene zone wordt vrijgehouden.

De herkenbaarheid van voormalige schootslijnen en van het voormalig inundatiegebied lijken geen rol te hebben gespeeld in de formulering van alternatieven.

Het MER maakt niet duidelijk:

- welke visie de gemeente heeft op het omgaan met de Stelling van Amsterdam als geheel, uitgaand van de status van de Stelling op de Werelderfgoedlijst, in de nota Belvédère en in de provinciale cultuurhistorische hoofdstructuur<sup>17</sup>;
- of de gemeente overweegt om aan de status van de Stelling van Amsterdam een ontwerpogave te ontleen voor de inrichting van het bedrijventerrein<sup>18</sup>;
- of de gemeente overweegt om schootslijnen en inundatiegebied in het nieuwe landschap tot uitdrukking te laten komen;
- in hoeverre de groene zone na de bestemmingsplanperiode groen zal blijven;
- hoe de voorgestelde “inpassing” van de Geniedijk zich verhoudt tot wensen van de gemeente voor een nieuwe wegverbinding, waarvoor wellicht een nieuwe coupure in de Geniedijk moet worden aangebracht.

‡ De Commissie adviseert om het beleid ten aanzien van de Stelling van Amsterdam vast te leggen, om in het bestemmingsplan de relatie met de inrichting aan te geven (ontwerpogave) aan te geven en om bij de vervolgbesluiten op te nemen hoe daaraan invulling wordt gegeven.



---

<sup>17</sup> Als basis voor de ontwikkeling van een visie zou gebruikt kunnen worden: Vesters, P.: *Stelling van Amsterdam: harnas voor de hoofdstad*. Matrijs, april 2003. ISBN 90-5345-210-9. Verder kan gebruik worden gemaakt van het Belvédèreproject *Manoeuvres ter verdediging van de Stelling van Amsterdam* (projecteigenaar: provincie Noord-Holland) en kennis binnen organisaties als de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Stichting Stelling van Amsterdam.

<sup>18</sup> De groenstrook langs de Geniedijk is een manier om één object uit de Stelling van Amsterdam te conserveren, terwijl het landelijk beleid gericht is op “behoud door ontwikkeling” en op de ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen van de Stelling (inclusief het voormalig inundatiegebied en de schootslijnen). Kernbegrippen hierin zijn kwaliteitsverhoging en beeldversterking.